

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET, AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYLET
ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE TARTOZÓ SZÖVETKZETEK HIVATA-
LOS KÖZLÖNYE. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATA
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lel, rendes
tagdíja évi 100 lel, kisgazdák és tisztviselők
részére 50 lel. A tagok az Erdélyi Gazdát
100 lel pótdíj ellenében kapják.

A lapfelelős bizottság felelőse mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 250 lel Negyed évre 75 lel
Fél évre 125 lel Egyes szám 5 lel

USPULUN

a legjobb

vetőmag csávázó szer

50, 100, 500 és 1000
grammos dobozokban

valamint

18%₀-os

SUPER-PHOSPHAT

bármily kis mennyiségben

kapható

az E. G. E. géposztályánál,

HANN és Társa

Gép- és Műszaki Kereskedelmi r.-t.
gazdasági gépek és műszaki cikkek
nagykereskedése

CLUJ—KOLOZSVÁR

Str. Regina Maria 11.

Sürgöncim: **HANNCOMP.** Telef. 2—36.

Gondolatok.

Irta: *Gyalui Rosenberger Sándor.*

Sok szó esik mostanában arról, hogy a nehéz gazdasági viszonyokkal súlyosbított, megreformált birtokosok, hogyan és miként gazdálkodjanak, hogy az egyes családok megélhetését biztosítsák?

Ma a megmaradt kis részeken többlet kell produkálni, mint azelőtt a pár ezer holdas nagybirtokon, mert különben veszélyeztetve van a megélhetés. Igen ám, de hogyan? Hogyan lehet sokkal kisebb területen sokkal nehezebb gazdasági viszonyok közepette, drága munkabérekkel többlet termelni és jövedelmezőben?

Utbaigazítást, tanácsot, gazdálkodási módokat várnak gazdáink. Mit és hogyan termeljenek? Kérdés kérdés után, mit, hogyan?

A vámpolitika igen fontos tényező, mely terményeink, termelvényeink árát hihetetlen érzékenységgel irányítja. A gabonafélék árát, az élőfőszag árát elsősorban ez irányítja.

Sajnos, e téren mostoha elbánásban részesülünk és e mellett nincs biztos bázisunk, melyre bázisozva kalkulációnkat alapozhatnók. Folyton újabb és újabb rendelkezések, szigorítások bizonytalanná teszik a helyzetet és megdöntenek minden előszámítást.

Minden szempontot figyelembe vevő export politikát kell követni és biztos bázist teremteni, melyre tartósan, de legalább is hosszabb időre lehessen építeni.

Másik fontos és nagy behatással bíró tényező a valuta. Valutánk állandó fluktuációja fontos irányítója az áraknak és szinte azt mondhatni, hogy a gazda minden munkája a valuta szeszélyén fordul meg. Hiába a legnagyobb szakértelem, a legnagyobb elővigyázat, körütekintés, fáradtság, előszámítás, mert minden tudomány dugába dől a valuta szeszélyén.

Tegyük fel, hogy a gazda olyan takarmánnyal rendelkezik, hogy termelvényeit állat-

hizlalás útján kívánja értékesíteni és ezen hizlalás folytán nyert kitűnő minőségű trágyát földjei termőerejének fokozására felhasználni. Valutánk akkori állása szerint kialakult árak mellett szerzi be hizlalandó állatait, mondjuk ökreit.

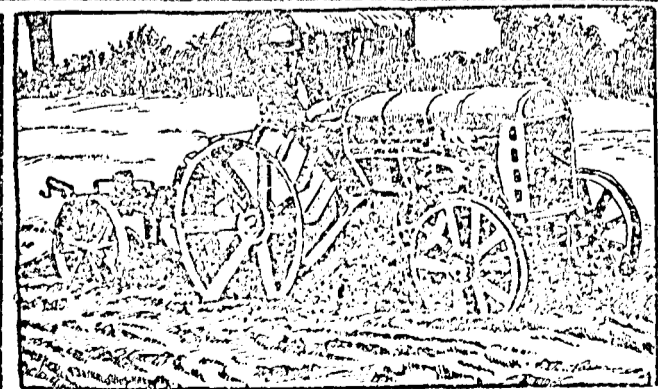
Elkészített terv szerint megállapítja a hizlalás tartamát, előre kiszámítja, hogy 4—4 hónap alatt lesznek ökrei készen kihizlalva. Minden rendben történik. Az állatok szépen kihiztak és jön az értékesítés ideje. Ha a valuta nem változott, úgy a gazda előszámítás szerint megkapja számítását. Ha azonban a valuta akármely irányban változott, tehát javult, vagy romlott, úgy ezen tényező lényegesen befolyásolta a gazda számítását és a hizlalás eredményét. Ha a valuta az értékesítés idejében megjavult, úgy az eladási ár kedvezőlenebb, mely könnyen katasztrófális veszteséget jelent, míg ha valutánk romlott, számításán felül sikerült a hizlalás. Ezen esetek a gazda számításain kívül eső körülmények eredménye.

Nemcsak az állattenyésztés, hizlalás, hanem a szemtermelés eredménye is a fenti két tényező szeszélyének van kitéve. Arra kell tehát törekednünk, hogy üzemünket akként vezessük, hogy ezen kilengések hatásának a lehetőség szerint kevésbé legyenek kitéve.

A mai viszonyok között a nagy költségek, magas munkabérek miatt a termények és termelvények előállítására igen magas: Főleg a magas bérek (cseléd és munkás egyaránt) azok, melyek a termelést lényegesen befolyásolják.

A megmaradt kis birtokok kevés cselédet bírnak el, de ezek különben is az ökrrendes munkájukat végzik, úgy, hogy a gazdasági munkák jó részét más munkásokkal kell végzetetni. Lehetnek ezek napszámmunkások, szakmáymunkások avagy részesmunkások.

Míg régebben a napszámosok kellő számban állottak rendelkezésre, addig ma nem lehet rájuk biztosan számítani, mert közülük ke-

A „Fordson Tractor”
csak 117,000 leu.

Személy- és teherautók, autó alkatrészek, mindenféle
gazdasági gépek megtekinthetők és beszerezhetők a

„PERRY” cégnél. Cluj, Strada Regina Maria
No. 2. Telefon 999. szám.

rült ki a földigénylők legnagyobb része, ők most maguknak gazdálkodnak.

Kevés lévén a kínálat, nagy a kereslet, minek következménye, hogy a napszámberék nagyon magasak, annyira, hogy azt a mezőgazdasági termelés sokszor nem bírja el.

Szakmáymunkások is alig kaphatók és ha esetleg kerül is, az sem nem jó, sem nem megbízható munkás. Míg régebben a kaszálás, kapálás, aratásra került bőven szakmáymér-munkás, addig ma legfeljebb az aratásra kerül.

Legelterjedtebb ma a részért való munkálás. Kapálás, kaszálás, aratásra kapni mindenütt többnyire helybeli részesmunkásokat, kik vidékenként kialakult kulcs szerint $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{5}$ -én vállalják a munkát. Ezen munkások munkája ér ma a legtöbbet, mivel ők maguk is érdekelve vannak és tudják, hogy jó eredményt csak jó munka után remélhetnek.

A részes munkások rendszerint egyéb mellékszolgáltatást is vállalnak, így például segítenek a szekérre fel- és lerakásnál, segítenek a behordásnál stb.

Ezen mellékszolgáltatások is olcsóbbá teszik a termelést.

Az összes körülmények figyelembe vétele mellett ceruzával a kézben, kell a gazda kiszámítsa, hogy a háromféle munkás közül melyik szolgáltatja a legmegbízhatóbb és legolcsóbb munkaerőt.

Egy másik igen fontos kérdés a cselédkérdés. Legtöbb gazda ma azt panaszolja, hogy ő tulajdonképpen cselédeinek kinlódik és keresete nagy részét a cselédtartás emésztii meg. Ez tényleg a legtöbb helyt így is van.

Nagy körültekintéssel és jó beosztással kell megállapítani a tartandó cselédek számát. Se több, se kevesebb ne legyen, mint amennyi feltétlenül szükséges.

A cselédek díjazását úgy állapítsuk meg, hogy az megtudjon abból élni, sőt egy keveset félre is tudjon tenni. Munkája után meg is érdemli.

A cselédek javadalmazásánál ajánlatos egy fix alapot venni és a cselédet érdekeltté tenni, hogy t. i. végzett munkája után bizonyos prémiumot kapjon. Szántásnál egy bizonyos normál munka teljesítményen felüli munkáért külön díjazás, prémium, vagy hordásnál fordulatonként külön prémium, még pedig ezt is progressive. Ezáltal, a cseléd is érdekelve lévén, jobban igyekszik és így jobban kihasználhassuk a munkát és munkanapokat, olcsóbbá tesszük a fogattartást, végeredményül pedig olcsóbban termelünk.

Fő elv legyen mindig, hogy cselédeinket úgy fizessük, javadalmazzuk, hogy abból megtudjanak élni és ne legyenek kénytelenek megélhetésükért visszaélést elkövetni.

Lényegesen befolyásolja termelési költséget a fogattartás. Annyi és olyan fogatot tartunk, mellyel a maga idejében tudjuk a munkálatokat elvégezni.

Prima, erős fiatal állatokkal jó takarmányozás mellett tökéletes munkát tudunk végezni és az ilyen állat, ha drágább is, de munkája bizonyára olcsóbb, mint a gyenge és rosszul takarmányozott állat. Jó beosztással, minél tökéletesebben használjuk ki igás állatainkat és arra törekedjünk, hogy minél több legyen a munkanapok száma. Nagy gazdaságaink összezsugorodván az eddigi négyes

fogat munkáját végezzük, jó erős, fiatal-kettős fogattal, de takarmányozzuk állatainkat jobban, mint eddig. A parádés fogat szűnjön meg parádés lenni és végezzen produktív munkát! És jegyezzük jól meg, hogy a lófogat munkája sokkal drágább, mint a szarvasmarháé.

A fontos gazdasági munkák alkalmával tenyészállataink is kitűnő szolgálatot tehetnek. Teheneink egész éven takarmányt hordhatnak és boronába is jól használhatóak, sőt nehéz szántásnál tézslába is jól használhatóak.

A költségapasztás keresztülvitelének legfontosabb kelléke, hogy maga a gazda mindenütt jelen legyen, minden munkát személyes jelenlétével ellenőrizzen, mindent maga lásson, mert csak úgy tudja megállapítani, hogy hol, mikor, milyen és mennyi munka szükséges, mi hagyható el.

A gazdának, ha boldogulni akar, mozgékonynak kell lenni. Ezen mozgékonyra szükség van a termelés megállapításánál is. Ma már nem úgy megy a gazdálkodás, hogy vetünk: búzát, rozsot, árpát, zabot és tengerit, hanem minden gazda a konjunktura és viszonyai figyelembe vétele mellett kell termelését szervezze. A piaci viszonyok, a munkáviszonyok, az értékesítési viszonyok állandóan szem előtt kell lebegjenek.

Gazdálkodási receptet nem lehet előírni, hanem a fentiek figyelembevételével kiki magának az ő speciális viszonya szerint kell gazdálkodjon.

Ami a földből kivehető, azt ki kell mind venni, de természetesen fokozottabb mértékben kell gondoskodni a föld termőerejének fenntartásáról.

Jó földre, jó munka után, ügyes beosztással eredményes kell legyen a termelés. Mindhárom tényező a gazda kezébe van letéve.

A viszonyok és körülmények diktálják a termelési rendszert is. Egyik helyt belterjes, másik helyt középterjes, harmadik helyt pedig a külterjes gazdálkodással érhető el a legnagyobb eredmény.

A termelés jó megszervezése, a termelési költség apasztása, a jó munka, szóval a jó gazda a mai viszonyok közt is eredménnyel tud gazdálkodni.

Kolozsvár, 1924. október 18-án.

Fejlődhetik-e Erdély állattenyésztése?

Irta: Mikó László.

A szeptemberi kolozsvári állatkiállítás a sajtó és így valószínűleg a nagy közönség véleménye szerint is, fényes sikerrel végződött — sőt kolozsvári napilapok szerint „Erdély fejlődő állattenyésztésében gyönyörködhetünk.”

A siker legalább is külszín szerint tényleg meg volt. Az igen gondos, némely tekintetben meglehetősen költséges rendezés valóban elragadta a látogatót, mindenben látszott, hogy az uralkodó család látogatását is várja Kolozsvár, — szóval a külsőség tényleg nem sok kívánni valót hagyott hátra. Aki Erdély állattenyésztésével akart ott megismerkedni, azt elég hű képből maga előtt láthatta, csak éppen a fejlődést nem bírtam felfedezni sehol.

Voltak szép példányok úgy a lovak mint a szarvasmarhák között. Kiváló tenyészanyagot képviseltettek a Teleki, Wass, Degenfeld féle

ménesek kiállított példányai, de már látszott rajtuk a gyenge táplálás, nem megfelelő tenyésztési viszonyok nyoma. Aki pedig tudja, hogy ezek a szép állománnyal rendelkező régi ménesek a legelő és takarmány hiány miatt, napról napra kétségbeesett erőfeszítéssel tartják fenn a megmaradt anyagot, — az nem felezheti itten fel a fejlődés útját.

Voltak gyönyörűen kikévelt, pántlikás-farku s jó kondícióban levő lovak — hadseregbeli tiszték lovai. Ezek természetesen tenyész szempontból nem jöhetnek számításba, eredetük nagyrészt homályos, itteni viszonyokkal esetleg nem megszokott anyag — és nem is valószínű, hogy tiszték ezentúl ló neveléssel fognak rendszeresen foglalkozni.

Az agyonsanyargatott ménestulajdono sok utódjai gyanánt szerepelhetők kiscgazdák, kisebb gazdaságok, jó használati ló anyagát azonban nem láttuk és sajnos a mai tenyésztési viszonyok között nem is láthattuk sehol.

A szarvasmarhák között ugyan így volt. A régi uradalmak tiszta vértű tenyészeteinek sajnos rossz kondícióban levő utolsó mohikánjait láthattuk. A gr. Wass-féle híres, szép fehérmarha tenyészet elaprósodott bikái, — mellettük két hatalmas, sötét fejű, magyar fajta fehér bika — látszik rajtuk, hogy valamikor a délibábot bámulhatta komor szemük — de ez Cluj város gazdaságáé, Cluj város pedig valószínűleg szintén nem fog a jövőben fehér fajta bikák tenyésztésével foglalkozni.

Tul nagy követelés lenne ennyi gazdasági megpróbáltatás után céltudatos, fejlődő állattenyésztést demonstráló kiállítást várni — a fejlődő állattenyésztésünk nincs meg, de legalább ne ámítsuk magunkat és ne higyük azt, hogy van.

A kényszerből felhagyott nagy tenyészetek munkáját tovább kellene folytassák kisebb keretek között a gazdaságok megmaradt részei és a kiscgazdák. De saját kárára senki sem nevel állatot, amíg ilyen ingadozó, rossz állatárak és teljesen megbízhatatlan gazdasági viszonyok között vagyunk, addig nem várhatja senki az állattenyésztés fellendülését, addig a gazda csak tartja állatját trágájáért és hogy éppen ki ne fogyjon az anyagából — de haszon nélkül állományát nem javíthatja, abba pénzt bele nem fektethet senki — ha nem akar tönkre menni.

Hiába hoz az állam Schweizből tenyészanyagot, ha a gazda látja, hogy az állat felnevelése nem jár haszonnal, ha a gazda nem tud fél esztendőre előre számítani, mert egy közbejött valutaingadozás, exporttilalom vagy más egyéb — hogy a 40%-os kamatról ne is beszéljünk — keresztül huzza a legreálisabb számítását is.

Először próbálná az állam némileg rentabilissá tenni, az állattenyésztést, igyekezne a mai bizonytalan helyzetet az árak ingadozása terén valamennyire megszüntetni, könnyíteni — de nem pár hétre átmenetileg — a kivitt és ha a jövő úgy hozná, hogy valamennyire türhetőbb gazdasági viszonyok közé kerüljön az állattenyésztő gazda, akkor aztán lehetne apaállatról, jobb tenyészanyagról gondoskodni — és pár év múlva majd tényleg gyönyörködhetnénk Erdély fejlődő állattenyésztésében.

A cukorrépa beváltási árak kérdése.

A folyó évi cukorrépa termelési világstatisztikából kitűnik, hogy Európában az idén — a Licht-féle becslés szerint — tízmillió métermázsával nagyobb a termés a tavalyinál. Más becslések szerint még ennél is több. Bár a külföldi, nemkülönben a belföldi cukor árak is ezt látszanak igazolni, mégis kételkedni mérészelünk ebben, annál is inkább, mert az eddigi *becslési adatokat a terméseredmények igen kedvezőtlenül módosították.*

Lapunk egyik közelebbi számában már reámutattunk arra, hogy külföldön milyen áldozatokat hoznak a fogyasztók azért, hogy cukorfőlöslégüket az országból versenyképes áron kivihessék. A belföldi termés védelmére ugyanilyen áldozatot — és semmivel sem nagyobbát — kért cukorrépa termelői szakosztályunk a kormánytól. Mint a napilapokból értesülünk, hasonló szellemben vámvédelemért folyamodtak a kormányhoz a cukorgyárosok is.

A répa árak még ma sincsenek megállapítva. A kormány a cukor árak megállapításához még a múlt héten is kért adatokat, pedig ezektől függenek a répa árak is. A répa árának a termelők kívánsága szerint való megállapítása *csak látszólag termelői érdek, illetve csak átmenetileg*, mert ha ma sem kapják meg a termelők a méltányos répa árakat, félős, hogy *a vetésterület tetemes csökkentésében fognak elégedetlenségüknek kifejezést adni, ami a külföldi spekuláció diadalát fogja jelenteni a román cukortermelési politika felett!* Méltányos árak mellett a jövő évben nem szorultunk importra, alacsony árak mellett csökkenni fog a termés és *Románia kényszerhelyzetbe kerül, újra importra szorul.*

A szövetség 27 leies cukor áraknak megfelelő 131, 126 és 121 lejt kért a répáért. A termelők kívánságát a szövetség vezetősége részletesen indokolt feliratban kifejtette úgy a keresk. és iparügyi, valamint a földművelésügyi miniszterek előtt. A közelebbi napokra a szövetség a termelőket Marosvásárhelyre egybe fogja hívni, hogy beszámoljon a megfelelő répaárak megállapítása érdekében tett intézkedéseiről. A szövetség a gyűlés megtartásának idejét a kormány válaszában vételéig kitolta.

Az alma osztályozása.

(Együttal felelet a kérdésre.)

Az almát legalább három osztályba kell osztani, amelyeket I., II. vagy III. osztálynak nevezzük. Az I. osztályba azon gyümölcsöket sorozzuk, amelyek teljesen kifejlődtek, fajtajellegük az első pillanatra fölismerhető, teljesen sértetlenek és egészségesek, úgy hogy a betegség nyomát sem lehet rajtuk fölfedezni, végül pedig minden tekintetben piacosak is.

A II. osztályba sorozzuk azon gyümölcsöket, amelyek ugyanolyan egészségesek és sértetlenek, mint az I. osztályba sorozottak, de fejlődésükben kissé hátramaradtak, vagy pedig valami kisebb szépséghibával, pl. egyenlőtlen féldoldali növéssel bírnak.

A III. osztályba végül azok tartóznak, amelyek teljesen épek és egészségesek ugyan, de van rajtuk egy-egy kisebb behaggett seb vagy karcolás, amely fejlődésük közben érte őket, de amely a leszedésig behaggett. Ezen osztályba sorozzuk azokat is, amelyeken van némi *Fusicladium* folt (varbelegység), de azok eloszolva vannak és olyan kicsinyek, hogy eggyüttvéve

a vasból készült kétfülleres (6—8 m/m.) nagyságát nem haladnák meg. Az első két osztályba tartozóknál azonban semmiféle gomba betegségnek nem szabad lenni, viszont egyik osztályba sem szabad férges almát tenni.

A fenti osztályokba be nem sorozható alma nyersen való értékesítésre nem kerül, hanem azt fel kell dolgozni.

Ugyancsak ezen osztályok egyikébe sem sorozzuk a luxusgyümölcsöket sem, amelyeket darabszámra szokás eladni. Ide sorozhatók egyes kiváló csemegefajták úgynevezett „kabinet” példányai, vagyis azon szépen fejlett, esetleg hizlalt példányok, amelyeknek darabja legalább 300 gramm súlyú vagy annál is több.

Mindhárom osztályba sorolt almát azután még nagyság szerint kell osztályozni. Kezdő osztályozók, míg megfelelő gyakorlatot szereznek, használhatják az osztályozó deszkát, amelyen három kifűrészt nyílás van és pedig egy 50 m/m.-es, egy 65 m/m.-es és egy 80 m/m.-es átmérőjű.

Az osztályozás mindenkor lelkiismeretbeli munka amelyet ha valaki lelkiismeretellenül végez úgy csalást követ el. Legjobb ha azt maga a gazda végzi, legalább is kezdetben, amíg emberei teljesen befejeződnek. Azután a következő esztendőben évről-évre ugyanazok az egyének végezzék az osztályozást.

Még mindig rekvirálnak.

Szinte hihetetlen az az eljárás, amellyel Udvarhelymegyében még mindig a gazdák nyakába verik a csendőrök eltartását. A kormány rendelete értelmében tilos a rekvirálás és az udvarhelymegyei csendőrök mégis még mindig valósággal garázdálkodnak, noha épen ők keltenek, hogy a rendre felügyeljenek és betartassák másokkal is a kormány rendeleteit. Tudósítónk jelentése szerint egy kisebb udvarhelymegyei község a maga csendőröské számára folyó évi járandóságul köteles adni 150 kgr. búzát, 50 kgr. kukoricát, 80 kgr. burgonyát, 10 kgr. szalonnát, 10 kgr. turót vagy sajtot, 30 kgr. pasulyt, ezenkívül naponként és telkekkint felváltva 2 tojást, 1 liter tejet, 1 kgr. húst, a lovascsendőr pedig mindezenkívül kap még a folyó éve 6 mázsa zabot, 7 mázsa szénát és 4 mázsa szalmát.

Ezt a mennyiséget kicsiny kis község köteles adni s ha nem akarna terményeitől megválni, úgy meg is válthatja mintegy 20 000 lejjel. Nagyközségek, mint pl. a hatezer lelket számláló Zetelaka, a fentieknél jóval többet fizetnek vagy szolgáltatásban vagy pénzben. Az említett Zetelaka például 60.000 lejt fizet csendőrmegváltás címén az 1924 ik évre.

Az erdélyi mezőgazdaság állapota.

Időjárás: Október hó első felében túlnyomóan száraz időjárás uralkodott, csak helyenként voltak kisebb csapadékok. A hőmérséklet nagyjából meleg, csak pár napon át voltak erősebb lehűlések.

A gazdasági munkálatok: Őszi szántás és vetés tengeri törés és hordás, szüretelés voltak.

Vetések állapota: Őszi buza vetése túlnyomóan befejezve, a koraiak szépen keltek és elég sűrűek, a későiek azonban a száraz időjárás folytán gyengébbek. A talajelőkészítés a korai vetéseknél megfelelő volt, későieknél azonban a kiszáradt talajban annál gyengébb. Őszi rozs és árpa vetése mindenütt befejezve, szépen fejlődnek. Tengeri és burgonya szedése folyamatban, a tengeri termés kilátásai egyes vidékeket kivéve, ahol minimális termést ad, elég jók, burgonya terméshezama gyöngén közepes. Takarmány és cukorrépa terméshe-

zama elég jó. Rét és legelők a szárazság folytán gyengén fejlődnek. Szőlők szüretelése folyamában, a termés gyengén közepes, szürke rohadás és lisztharmat nagy károkat okozott.

Állatállomány egészségi állapota. A száj és körömfájás és sertésvész számos vidéken nagy mértékben lépett fel, egyéb járványos betegségek csak szorványosan fordulnak elő.

Irodalmi szemle.

Minden falu állítson fel könyvtárat.

Minden embernek legértékesebb és egyedül elvehető kincse a tudása. Tanulnunk kell, hogy boldogulhassunk. A gazdának gazdasági téren kell a szaktudását sokat fejlesztenie, különösen a mai igen nehéz termelési és megélhetési viszonyok között. Ezt legegyszerűbben jó gazdasági szakkönyvek olvasásával teheti és hogyha a szükség és a jó szándék erre meg van, meg is kell adni az alkalmat a tanulásra. Állítson be ezért minden falu akár gazdaköre, akár szövetkezete útján egy kis könyvtárat. Ennek alapját 223'50 lejvel megveheti, mert ezért megvásárolhatja az alább felsorolt és az E. G. E. kiadásában megjelent könyveket. A megrendelések az E. G. E. titkári hivatalához küldendők be a pénzzel együtt.

1. Réti János. A trágyáról, a trágyázásról és a trágyakezelésről szükséges tudnivalók — — — 5.—
2. Gáspár József. A kaszálók és legelők ápolása — — — 5.—
3. Virág Elek. A gazda mint sertéshizláló — — — 5.—
4. Tormay Béla. A borjúk fölneveléséről — — — 5.—
6. Hauer Géza. A fejőstehénről — — — 5.—
7. Hensch Árpád. A szántás-vetésről — — — 5.—
8. Jakab László. Útmutató az állati ragadós betegségek elleni védekezésben — — — 10.—
9. Domokos Álmán. Az építkező gazda — — — 10.—
10. Ruisz Gyula. A kukorica műveléséről — — — 5.—
15. Czajlik István. Csikónevelés — — — 5.—
16. K. Vörös Sándor. A dohánytermelésről — — — 10.—
17. Ásványi Lajos. A vörös lóhere termesztéséről — — — 8.—
19. Herényi Gotthárd Sándor. A nyers takarmányok eltevése — — — 5.—
20. K. Vörös S. A gazdaságok berendezéséről — — — 5.—
21. Marc Ferenc. A kosárlúz termelése — — — 5.—
22. Kovácsy Béla. Házi állataink takarmányozása — — — 5.—
23. Grassell Miklós. A len és kendertermeléséről — — — 5.—
26. Gáspár József. Méhtenyésztés — — — 5.—
28. Nemes István. Talajjavítás lezapolással — — — 5.—
30. Nemes István. Az öntözés — — — 5.—
32. Szócs Mihály. Jégkár ellen való biztosítás — — — 5.—
36. Jakab L. Házi állataink egészségének gondozásáról — — — 10.—
38. Cserhát Sándor. A gyomok kártékonyága — — — 5.—
43. Ikafalvi. Szőlőművelésről — — — 5.—
45. Hadvlgler A. Tanácsadó fiatal gazdák számára — — — 10.—
46. L'Hullier István. A káposzta-félék termelése — — — 5.—
47. Dr. Balntner Ferenc. A mezőgazd. szeszgyárak jövedelmezősége — — — 5.—
49. Dr. Cséser Lajos. Magyar komló termesztés — — — 5.—
50. Cserhát Sándor. Gabona-félék termesztése — — — 5.—
52. Dr. Barna Balázs. A kenyéradó növények ellenségei — — — 10.—
53. Dr. Barna B. A gyümölcsfák ellenségei — — — 10.—
54. Dr. Péter B. A vadon termő gyógynövények gyűjtése — — — 10.—
55. Jászberényi A. és Szász F. Tejgazdaság, tejtermelés — — — 10.—
57. Szász Ferenc. Tejgazdaság. Sajt készítés — — — 15.—
58. Jászberényi András. Tejgazdaság, vajkészítés — — — 15.—
59. Cséser Gyula. Az utak és terek fásítása. — — — 5.—
60. Dr. Szentkirályi Ákos. Erdély juhai. — — — 10.—
61. Dr. Péter Béla. A gyógynövénytermesztés — — — 40.—

Kisebb szakközlemények.

Baromfiak bélférge. A bélférgek a tyukok beleiben sokszor oly nagy mennyiségben fordulnak elő, hogy ezek miatt csakhamar lesoványodnak, sőt legtöbbször a rossz táplálkozás következtében el is hullanak. A bélférgek tyukoknak hasmenésük van, szomorúak, gubba-zkodók és rendkívül soványak. Ha tehát ilyeneket találunk tyukjaink között, legjobb azokat külön rekeszteni és arecadio vagy kénvirág poros, avagy antimonium porral kevert lágytakarmánnyal etetni, mely használni szokott akkor, ha az állat betegsége még nem idült. Elleneseiben legjobb azt minél hamarabb ledolni és elégetni, mert az ürülék útján a többi baromfi is megkaphatja e bajt.

A baromfiak lábának elmeszesedése. Egyes tyukok lábai meg vannak fehéredve, minek következtében ez állatok igen óvatosan vagy sántán járnak. Ha közelebről vizsgáljuk a beteg állatot, láthatjuk, hogy a láb tollatlan része s a lábujak szürkés fehér vagy szürkés sárga fénylő pikkelyekkel vannak borítva s az egész láb úgy néz ki, mintha vakolatszerű anyag néha 1 cm. vastag sárgás varrá alakul át, melynek eltávolítása után egy vérző felület lesz láthatóvá. A betegség okozója a dermatitikus mutans nevű rühátka, melyet igen nagy számban találhatunk fel a pikkelyek és varak közt, ha nagyítóval nézzük. A betegség rendszeren a lábakon fordul elő. A beteg részeket glicerin vagy káliczappannal bekenjük, azután a felpuhult varakat kefével ledörzsöljük: az így megisztított felületet valami fertőtlenítő rühellenes kenőccsel bekenjük.

Vegyes közlemények.

Szüreti jelentés. Aradi tudósítónk jelenté: a termés Arad-Hegyalján a tavalyinak mennyiségileg kb. 40%-a. Árak: kerti 7—8 L., hegyi bor 9—10 L-el indultak, ma a kerti borok ára 9—12 L., hegyi boroké 12—15 L. A kereslet mérsékelt. A hordó árak emelkedtek.

Küküllőmenti tudósítónk jelenté, hogy a vidéken az idén úgy mennyiségileg mint minőségileg a termés kielégítő volt. A mustok 16—18 fokosok, árak 9—16 L. Az óbor 20 L.

Erdély-Hegyaljáról, Magyarigéből jelenté tudósítónk, hogy a termés minőségileg jó, mennyiségileg kielégítő volt.

A magyar földművelésügyi miniszter felmentése. A magyar kormányzó Nagyatádi Szabó István földművelésügyi minisztert saját kérelmére, különleges érdemeinek elismerése mellett, felmentette a földművelésügyi tárca vezetése alól és annak ideiglenes vezetésével Bethlen István gr. miniszterelnököt bízta meg. A miniszterelnök pedig helyettesítésére Schandl államtitkárnak adott megbízást.

A cukorrépa szelet kedvezményes díjtétel mellett való szállítása érdekében az E. G. E. cukorrépa termelési szakosztálya a héten felirt a kormányhoz, kifejezve feliratában, hogy a mai vasúti fuvardíjak mellett a cukorgyáraktól távolabb fekvő répatermelő gazdaságok az 50%-os szeletjárandóság előnyeit nem tudják kihasználni, amely körülményből nemcsak az egyes gazdaságokra, de a közre is jelentékeny károk háramlanak. Tekintve, hogy a tarifamegállapítás jelenleg van folyamatban és hogy a cukorkampány megindult, a szakosztály sürgős intézkedést kért.

Csak ólomzárolt lóhere- és lucernamagvakat szabad külföldre exportálni. Beszámolt az E. G. annak idején a kormánynak arról a tervéről, amely a romániai lóhere- és lucernamag kereskedelmét korlátozni kívánta. A tervet október 15-én megvalósították, amennyiben a bukaresti vezérigazgatóság 231773. számú körrendeletében utasította az összes vámhivatalokat, hogy csak olyan lóhere- és

lucernamagvakat engedjen vasúti kocsikba rakatni, amelyeket az állami magvizsgáló állomások ólomzároltak és amelyekhez az analízis jegyzőkönyvét csatolták. Tekintettel arra, hogy az állami magvizsgálóállomások csak teljesen arankamentes lóhere- és lucernamagvakat ólomzárolnak és az ilyen mag Romániában igen kevés, a rendelet nagyon meglehetően a romániai lóhere és lucernamag kereskedelmét, amely az utóbbi napokban erős lendületnek kezdett indulni. Az exportőrök 40—60 L-t fizettek kilónként a heréért és a rendelet vétele után a vételkedv lényegesen mecsökkent.

Külföldijazás mellett bármikor elvámulhatók az exportárak. A CFR vezérigazgatósága és a központi vámfigazgatóság közös rendeleiben utasították a határállomások vámhivatalait, hogy az exportárakkal megrakott külföldi vasúti kocsikat a hivatalos időn túl is, sőt vasárnapokon és más ünnepnapokon is vámolják el a felek kérelmére, külön díj felszámítása és bevételezése ellenében.

A székeiyudvarhelyi országos állatvásár a teljes üzlettelenség jegyében zárt le. A nagyobb kereskedők teljesen távol tartották magukat a vásártól. Kisebb kereskedők, mérsárosok néhány jobb husban levő állatot vásároltak. Exportra vásár egyáltalán nem költetett. Állat árak: (ásd általános tudósítást.) Nálunk feltűnő jelenség volt, hogy egyik nagyobb város részére levágás céljaira 20—25 drb. lovat vásároltak 800—1200 L. árban.

Törzskönyvezik a magyarországi háziállatokat. A földművelésügyi miniszterium a háziállatok pontos törzskönyvvezetéséről rendeletet adott ki és országos törzskönyvelőbizottságot szervezett. Ennek az intézkedésnek az a célja, hogy az ország állatállományát minőségileg megjavítsa és a magyar állatexportot elősegítse, mert a külföldi piacokon az állat minőségének igazolására törzskönyvi kivonatot kívánnak. A törzskönyvezés eddig csak a nemesebb ló- és szarvasmarhatenyésztésnél volt bevezetve, most azonban kiterjed valamennyi állatfajra és valamennyi gazdasági állatra. Az állatállomány törzskönyvelésétől és a teljesítés céltudatosá tételétől igen nagy eredményeket vár — joggal — a gazdaközönség.

A „Gazdak” Általános Biztosító Intézete Rt. szoros érdekközösséget létesített a Sváb Központi Bankkal. Ennek következményeképpen a Sváb Központi Bank Lelkes Bétát, a „Gazdak” vezérigazgatóját, igazgatóságába beválasztotta, viszont Klotz Ádám, a Sváb Központi Bank vezére, a „Gazdak” igazgatósági tagja lett.

Az Erdélyi Gazdak zsebnaptára. Az E. G. Zs. 1925. évi 56 ik évfolyama már nyomdában van és nemsokára elhagyja a sajtót. Az E. G. Zs. az eddigieknél sokkal változatosabb és gazdagabb lesz tartalomában. A naptár bolti ára 24 L. lesz az idén is. Az E. G. E., E. M. E. gazdakörök, földmives szövetségek, valamint a szövetkezetek tagjai, egyszóval a szervezett gazdak részére 20 L. Vízontelárusítók részére — legalább 10 drb. vétele esetén — 17 L. Előjegyzéseket elfogad az Erdélyi Gazda kiadóhivatala.

PIAC.

Országos vásárok:

Október hó 27-én. Alsókomána, Borgóprunk, Borosjenő, Hadad, Havasmező, Torda, Mezöband. — 28-án. Márpod, Monora, Petres, Gyegyóalfalu, Kékes. — 29-én. Dalbosfalva, Hyimesálsólok, Papóc, Barót, Halmi. — 30-án. Egerbes, Homoróddaróc, Déva, Koródszentmárton, Nadas, Nyáradkúsvényes, Sülelmed, Magyargyerőmonostor. — 31-én. Temesrékás, Szásznapdas, Arad. — November hó 1-én. Segesvár, Szásztukos, Zetelaka, Mezörtics, Szászentgyörgy, Szélszeg, eagykövéres. — 2-án. Mártontelke, Denta, Dobra, Kákofalva, Kolozsvár, Kúsvényes, Margitta, Erdőszáda, Szamoskrassó.

Apróhirdetések.

Apróhirdetések ára: szavanként 2 lel. — Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számítatnak, Legkisebb apróhirdetés díja 20 lel.

Keresek egy gazdasági ispánt, aki belterjes gazdaság vezetését vállalja. Cim a kiadóba. 3733

Állást keres nagy gyakorlatú bíró gazdasági is-pán, ki a konyha és gyümölcskertészetben jártas. Cim a kiadóban. Szorgalmas jellege alatt. 3735

Kertész, földmives iskolát végzett gazda, esetleg megfelelő szakképzéssel tanító, ki egy 50 holdas intenzív kis gazdaság

vezetésére képes és főleg gyümölcsös kertek kezelésében, gyümölcs és kerti magvak termelésében, méhészetben, sertés tenyésztésben jártas Dr. Bajkó Zsigmond papolczi gazdaságában a jövő év elejétől esetleg korább is alkalmazást nyer. Írásbeli vagy szóbeli ajánlatok a pályázó eddigi működésére vonatkozó részletes leírással és az igényelt javadalmazás megjelölésével 1924 november 1-ig tulajdonosnál Brasov Kut-utca 2/b. teendők. 3736.

ÁLLAST KERES

január hó 1 belépéssel, földmives iskolát végzett gazdálkodás összes terén jártas középkorú egyén.

Elvállalja nagyobb méhészet, konyha, gyümölcs kertészet kezelését is, szőlőművelésben is jártas. — Oly, önmálló vezetői állást keres, ahol egy szerényebb, józan, becsületes, egyén szorgalmát méltányolni tudják és hosszabb időre betelepdedhetik.

cim: **Bíró Pál**
posta **Buftea.**

Jud. Ilfov. Mosia Urbatoarea

Szárított sertésfrágya

Hivatalos analízisei kimutatott nagy foszfor nitrogén és kali tartalommal. Az összehasonlító frágyszási kísérleteknél a legjobban bevált. A legolcsóbb és a legjobb univerzális frágya. 100 mázsa (1 waggon) légenszárított sertésfrágya ab waggon Arad, Lei 3000.—

Megrendelhető:

Mezőgazdak Kereskedelmi Rt. - -nál

Arad.

3705

A PÁSZTORTÜZ

Erdély legjobb szépirodalmi lapja.

Előfizetési árai:

Belföldön:	Külföldön:
Egész évre — — 350	Egész évre — — 450
Fél évre — — — 200	Fél évre — — — 250
Negyed évre — — 100	Negyed évre — — 150

Kérjen mutatványszámot.

Aki öt előfizetést szerez a Pásztortűzre, ingyen kapja negyedévig a lapot.